

Y. Krylova-Grek, Ph. D., Associate Professor
The State University of Telecommunication, Kyiv, Ukraine

THE NEW APPROACH TO TEACHING OF MEDIA EDUCATION FOCUSING ON PSYCHOLINGUISTICS

The article considers a new approach in the field of media education that based on applying psycholinguistics for text analysis. The author's course "Psycholinguistic Basics of Media Literacy" is aimed at the development of analytical skills for understanding media content, critical and logical thinking. Moreover, the course gives comprehension of the basics of the psycholinguistic analysis of the text messages.

The goals of the course shall include as follows: 1) development of analytical skills; 2) development of skills of psycholinguistic analysis of the text; 3) development of ability of understanding the mechanism of creation of fake news and advertorials; 4) forming the ability of identification of techniques of mind manipulation; 5) development of abilities of orientation in an information field; 6) raising personal responsibility for the actions in the Internet (writing posts in the social networks, blogs or spreading the information, adding ideas and comments). The proprietary method of the psycholinguistic analysis of the text includes the psychological methods of analysis like content analysis, intent analysis, etc. To add to it, the psycholinguistic approach presupposes the analysis of semantic units of the text, stylistic means and figures, meanings of words, utterances as well as analysis of the stylistics of the message and identification of the author's attitude to an event and persons, etc.

The course participants have to be able to analyse the information from the on-line space and to realize, how the content is created and which factors have an impact on this process.

The course gives new knowledge in the field of communication and information education in terms of psychology.

The course can be applied in the education system for the people interested in the basics of media literacy.

Keywords: media education, psycholinguistics, thinking, education, informative and communicative sphere.

УДК 371.1:37.036

Л. Левицька, канд. пед. наук, доц.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Розкрито аспекти формування гендерної культури студентської молоді в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін. Досліджено гендерну освіту та виховання як психолого-педагогічну проблему, визначено сутність і особливості гендерної культури студентів закладів вищої освіти. Змістовно обґрунтовано та розроблено педагогічні умови формування гендерної культури студентської молоді в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін.

Ключові слова: гендер, гендерна освіта та виховання, гендерна культура, формування гендерної культури, педагогічні умови, студентська молодь.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства актуальність наукового аналізу гендерних проблем підтверджує діяльність дослідницьких і навчальних інститутів, спеціалізованих агенцій та громадських об'єднань, упровадження численних міжнародних наукових програм і проведення конференцій, що відіграють значну роль у створенні освітньої та дослідницької гендерної інфраструктури в державі й у всьому світі.

Упровадження гендерного підходу в різноманітні галузі суспільного життя сприяє формуванню гендерної культури, що становить сукупність соціальних цінностей у сферах буття та відповідних їм потреб, інтересів і форм діяльності, зумовлених суспільним устроєм і пов'язаними з ним інституціями. Концепція гендерної культури, незалежно від статі, на основі взаємопідтримки та взаємодопомоги, сприяє забезпеченню й дотриманню умов вільного вибору соціальних статусів і ролей, рівності прав, розвитку особистості та її успішній самореалізації. Науковий аналіз теоретичних і практичних напрацювань із досліджуваної проблеми дозволив виявити *суперечності між*: потенційними можливостями системи навчально-виховного процесу вищої школи щодо формування у студентської молоді сучасних гендерних уявлень і реальною реалізацією їх на практиці; соціальною зумовленістю формування самостійної, ініціативної, відповідальної особистості, здатної до виконання різноманітного спектра гендерних ролей, і браком відповідних форм та методів, спрямованих на посилення мотивації студентської молоді щодо підвищення рівня їхньої власної гендерної культури; вимогами до організації позааудиторної діяльності студентської молоді в контексті гендерної освіти й виховання зорієнтованими на руйнування усталених і формування сучасних гендерних стереотипів та недостатнім науково-педагогічним забезпеченням спеціально організованого процесу.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження – розкрити та обґрунтувати сутність гендерної культури та умови її формування у студентської молоді в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін в закладах вищої освіти. Завдання дослідження: 1) дослідити гендерну освіту й виховання як психолого-педагогічну проблему; 2) визначити сутність та особливості гендерної культури; 3) змістовно обґрунтувати педагогічні умови формування гендерної культури студентської молоді в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін.

Гіпотеза дослідження полягає у припущенні, що досягнення ефективності формування гендерної культури студентської молоді в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін може бути реалізоване через змістовну роботу та створення у навчально-виховному процесі таких умов: 1) наповнення змісту навчальних дисциплін гендерною тематикою, спрямованою на формування у студентської молоді сучасних уявлень про взаємостосунки статей, в основу якої покладено вимір інтелектуальної, ціннісної та поведінкової сфер життєдіяльності представників обох статей; 2) використання інтерактивних технологій, що будуть засновані на вдосконаленні особистісно орієнтованого підходу до підвищення мотивації студентської молоді для формування їхньої власної гендерної культури; 3) організація викладачами психолого-педагогічних дисциплін позааудиторної роботи зі студентською молоддю, зорієнтованої на руйнування усталених та формування сучасних гендерних стереотипів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз наукових і методичних джерел із проблеми формування гендерної культури свідчить про наявність значного фонду наукових знань її різноманітних аспектів. Теоретичними джерелами для дослідження цієї проблеми були праці, присвячені сутності культури в цілому (Е. Баллер, В. Біблер, В. Давидович) та її гендерного аспекту зок-

рема (І. Ісаєв, Н. Маслюк, В. Созаєв); проблемам її формування (О. Кікінежді, П. Терзі); гендерним основам освіти та виховання студентської молоді (С. Вихор, Т. Дороніна, В. Кравець, О. Цокур); формуванню сучасних гендерних стереотипів (С. Оксамитна, Л. Харченко); становленню гендерної ідентичності у процесі навчання та виховання (Т. Говорун, П. Горностай). Особливого значення набувають праці, присвячені інноваційним технологіям, сучасним формам і методам, що забезпечують формування гендерної культури у закладах вищої освіти (І. Богданова, А. Вербицький, О. Пометун).

Важливим етапом формування гендерної культури особистості є вік студентської молоді, коли формується світогляд, уявлення про особисте призначення та сенс життя. І саме освіта – це інститут формування гендерної культури в умовах, коли заняття із психолого-педагогічних дисциплін не мають здійснюватися без урахування гендерного підходу. За останні роки він укоренився та достатньо плідно розвивається у: філософії, релігієзнавстві та етиці (Н. Гапон, І. Жеребкіна, В. Суковата, Н. Чухим); соціології (Н. Лавриненко, Л. Малес), психології (Т. Говорун, О. Кікінежді, І. Кльоцина), педагогіці (Т. Голованова, І. Іванова, В. Кравець, О. Цокур), культурології (В. Агеєва, І. Коган), історії (О. Кісь, Л. Смоляр), політології та правознавстві (Л. Кобелянська, К. Левченко, Т. Мельник, О. Руднева, С. Хрисанова), економіці (В. Близнюк, І. Лаврінчук), філології (О. Горошко, Т. Дороніна, О. Фоменко).

Попри існуючі дослідження, здійснені в галузі розв'язання проблеми формування гендерної культури, теоретична та практична бази умов її формування у студентської молоді під час вивчення психолого-педагогічних дисциплін недостатньо розроблені й потребують подальшого вивчення та систематизації.

Методологія дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження стали наукові напрацювання, пов'язані із: постмодерністськими ідеями про соціальне конструювання культури та гендерних відносин (О. Вороніна, І. Жеребкіна, М. Кімел); теоретичними уявленнями про сутність концепції "гендер" у контексті різноманітних гендерних теорій (С. Бем, Дж. Боумен, Д. Зиммерман, Дж. Скотт); провідними положеннями про реалізацію ідеї гендерної рівності в усіх сферах життєдіяльності суспільства (С. Гришак, Л. Кобелянська, Т. Мельник, О. Руднева); концепцією особистісно орієнтованої системи освіти (Є. Бондаревська, В. Гайденко, Т. Талько, П. Фрейре); питаннями змісту, середовища, форм, методів і технологій у контексті гуманізації вищої освіти (І. Богданова, О. Сулова, С. Харченко); актуальністю упровадження гендерного підходу в навчально-виховний процес (І. Мунтян, Н. Приходькіна, Л. Штильова); проблемами становлення гендерної освіти та виховання (С. Вихор, Т. Дороніна, В. Кравець); виявленням прихованого навчального плану в закладах освіти (О. Кікінежді, О. Ярська-Смирнова); введенням гендерного компонента в навчальні дисципліни вищої школи (О. Біла, Л. Бут, Т. Голованова, О. Горошко); формуванням гендерної ідентичності (Т. Говорун, П. Горностай); вивченням природи гендерних стереотипів і гендерних ролей як механізмів, задіяних у відтворенні асиметрії сучасного світу (В. Агеєв, Ю. Альошина, Л. Харченко); сутністю та особливостями поняття "гендерна культура", проблемами її формування (І. Ісаєв, В. Созаєв, П. Терзі); методикою викладання дисциплін соціально-гуманітарного циклу (Н. Сидорчук) та гендерними аспектами організації позанавчальної діяльності студентської молоді (С. Гришак, Н. Шабаєва).

Для розв'язання поставлених завдань передбачено використання комплексу *методів дослідження*: теоретичного рівня – аналіз наукової літератури з метою встановлення стану розробленості досліджуваної проблеми, розкриття основних дефініцій і визначення категоріально-понятійного апарату дослідження; синтез, порівняння, класифікація, узагальнення, систематизація матеріалів для теоретичного обґрунтування педагогічних умов формування гендерної культури студентської молоді в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін; емпіричного рівня – діагностичні (анкетування, бесіда, інтерв'ювання; тестування, рейтинг; вивчення продуктів навчально-пізнавальної діяльності студентів).

Виклад основного матеріалу. Дослідження питання гендерної освіти та виховання студентської молоді є достатньо багатограним, оскільки містить складний понятійний апарат і об'єднує наукові напрацювання із проблеми вивчення в історичному, соціологічному, психологічному, педагогічному та інших аспектах. Воно включає теоретичні знання з гендерних досліджень, що істотно збагачує уявлення молоді про шляхи розв'язання проблем гендерної освіти та виховання.

Здійснений аналіз наукових напрацювань дозволив нам визначитися з понятійно-категоріальним полем гендерних досліджень, ключовим поняттям яких є феномен гендера. У контексті розв'язання завдань дослідження ми дотримувалися розуміння гендера, провідного для дефініції "гендерна культура" як фундаментального виміру соціальних відносин, укоріненого в культурі, що містить елементи усталеності та мінливості. З'ясовано, що теоретичні основи гендерної концепції закладені в ідеї гармонізації особистості. Одним із аспектів гармонійної особистості є гендерний, тобто узгодженість зі своїм гендерним "Я", побудова конструктивних взаємин з особою протилежної статі. Доведено, що гендерне виховання зумовлює конструювання нових еталонів поведінки чоловіка та жінки, ураховуючи позитивні функції патріархатної культури; сприяє всебічному гармонійному розвитку особистості; зважає на гендерні відмінності статей, орієнтуючи на гармонійний розвиток чоловічих і жіночих ролей; виховує толерантне сприйняття осіб протилежної статі; формує потребу у внутрішній і зовнішній гендерній гармонії; формує прагнення до гендерної рівності, що сприяє побудові гармонійної сім'ї; орієнтує на самостійний вибір моделі гендерної поведінки; забезпечує практичний вміння щодо реалізації ідеї рівності у взаєминах із особою протилежної статі та потребу в передачі конструктивного гендерного досвіду майбутнім дітям; сприяє всебічному виявленню гендерних ролей чоловіка та жінки.

Виявлено, що саме гендерна освіта та виховання має значний потенціал для формування гендерної культури студентської молоді, в основі якої міститься ідея гендерної рівності. Теорії гендерного відбору лідерів, гендерної схеми, соціального конструювання гендера та стратифікаційну теорію гендера, а також нормативно-правові документи, які декларують ідею гендерної рівності й передбачають визнання рівних можливостей обох статей, мають бути першочергово враховані у спеціально організованому гендерно орієнтованому навчально-виховному процесі.

"Гендерну культуру" розглядають як складову загальнолюдської культури, результат ефективного гендерного виховання та самовиховання, що виражається у: 1) свідомій гармонізації фемінних і маскуліних якостей особистості та вмінні конструювати гармонійні взаємини з партнером протилежної статі; 2) розвитку потреби в удосконаленні власної міжстатевої поведінки, форму-

ванні конструктивних гендерних цінностей, умінь будувати гармонійні взаємини з партнером протилежної статі в реальному житті [1; 2].

Виокремлено наукові ідеї та погляди науковців, що змістовно наблизили нас до визначення особистісного трактування поняття "гендерна культура" і полягають у: використанні принципу гендерної рівності та демократії; домінуванні індивідуальних характеристик особистості; порівнянні чоловічих і жіночих рис особистості, установленні зв'язку між їх біологічною статтю та досягненнями в соціальному житті; визначенні специфічного добору гендерних знань тощо [3; 4].

З урахуванням означених підходів, поняття "гендерна культура" розглядаємо як специфічний добір культурних характеристик, заснованих на психологічних особливостях поведінки чоловіка та жінки, що закріплюють зв'язок між біологічною статтю й досягненнями (особистості) у соціальному житті, культивують соціальну поведінку щодо взаємовідносин обох статей і в яких наявні елементи динаміки.

На основі аналізу наукової літератури щодо сутності феномена гендерної культури виявлено її певні *особливості*: 1) поєднання двох понять – "гендер" і "культура", серед яких поняття гендера вважаємо ключовим; 2) як і загальна культура, гендерна є цілісною системою, що має певну структуру та відповідні функції; наявна в усіх аспектах людського життя й використовується суспільством для закріплення, збереження та передання надбань накопиченого соціального (гендерного) досвіду; 3) як складно-організована система, що має свою специфіку – жіночу та чоловічу – може бути структурованою за чоловічим чи жіночим варіантом і відображеною в поняттях "культура жінки" та "культура чоловіка"; 4) це особливий вид культури, властивий суспільству в цілому й конкретній людині як суб'єктові суспільних відносин зокрема; буває патріархатного чи егалітарного типів; 5) передбачає формування уявлень про життєве призначення статей, притаманні їм позитивні якості, розкриття фізіологічних, психологічних особливостей чоловіка та жінки [1; 2; 5; 6].

Основою для розробки *педагогічних умов* були п'ять концептуальних ідей наукового дослідження: покладення в основу навчально-виховного процесу вищої школи принципів гендерної освіти та виховання як галузі накопичення гендерних знань у студентської молоді; використання можливостей психолого-педагогічних дисциплін для реалізації ідеї гендерної рівності; розуміння сутності поняття "гендерна культура"; спонукання до упровадження в навчально-виховний процес вищої школи інноваційних інтерактивних технологій; необхідності використання особистісно орієнтованого гендерного підходу з боку всіх учасників навчально-виховного процесу.

Так, реалізація першої педагогічної умови – наповнення змісту навчальних дисциплін гендерною тематикою, спрямованою на формування у студентської молоді сучасних уявлень щодо взаємовідносин статей, в основу якої покладено вимір інтелектуальної, ціннісної та поведінкової сфер життєдіяльності представників обох статей – уможливила ознайомлення студентської молоді з інформацією про наявність гендерних проблем у сучасному суспільстві, що сприяло перегляду уявлень до себе як до чоловіка чи жінки в контексті цінності індивідуальності, розумінню переваг гендерно-рівних відносин. Під час вивчення виокремлених гендерних тем у межах психолого-педагогічних дисциплін ("Психологія", "Педагогіка" та ін.), опрацювання матеріалів методичного посібника та опанування спекурсу студенти засвоюють понятійно-термінологічний апарат гендерних досліджень, формують

знання гендерних теорій, обізнаності в нормативно-правовому забезпеченні, сформованості уявлень щодо особливостей гендерної та статевої ідентичності людини, розв'язують проблеми гендерного спрямування [4; 6].

Важливою педагогічною умовою формування гендерної культури студентської молоді у процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін є використання інтеграційних технологій, що були засновані на вдосконаленні особистісно орієнтованого підходу до підвищення мотивації студентської молоді для формування їхньої власної гендерної культури. Важливо використовувати у навчально-виховному процесі такі форми інтерактивних технологій: лекції (проблемна лекція, лекція-візуалізація, бінарна лекція і лекція з попередньо запланованими помилками) та семінарські заняття (семінар "генерації ідей", семінар-диспут, семінар "мозковий штурм", семінар "відкритий мікрофон", семінар написання творівесе). Інтерактивні лекції та семінарські заняття сприяють пошуку оптимальних шляхів залучення студентів до навчання; допомагають глибокому засвоєнню навчальної інформації; викликають пізнавальний інтерес до предмета дослідження; сприяють розвитку навичок логічного мислення та мовленнєвої діяльності, підвищенню мотивації студентської молоді до формування їхньої власної гендерної культури; забезпечують формування вмінь дискутувати, доводити свій погляд, висловлювати власне ставлення до реально наявних гендерних ситуацій; навчають виступати перед аудиторією; спонукують і мотивують до роздумів, чіткого та грамотного формулювання думок, аргументування своїх висновків, опановуючи науковий стиль усного й письмового мовлення [6].

Однією з важливих педагогічних умов формування гендерної культури студентської молоді в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін є організація викладачами психолого-педагогічних дисциплін позааудиторної роботи зі студентською молоддю, зорієнтованої на руйнування усталених та формування сучасних гендерних стереотипів (позааудиторна робота: "Студентський гурток із вивчення гендерного права"; "Театральна творча студія"; "Тренінговий центр гендерної спрямованості").

Висновки. Аналіз науково-педагогічної літератури із проблеми формування гендерної культури студентської молоді показав, що цілісного дослідження питання не проводилося. Дослідники в межах наукових розвідок розглядали лише деякі аспекти проблеми вивчення. На сучасному етапі розвитку суспільства визначена проблема залишається теоретично та методично недостатньо дослідженою, немає комплексної розробки зазначеного питання. З'ясовано, що основним засобом реалізації ідеї гармонізації статей у системі освіти є гендерне виховання, що розглядається як цілеспрямований, систематичний, послідовний процес формування гендерної культури суб'єктів навчально-виховного процесу.

Узагальнення наявних підходів до тлумачення ключового поняття дослідження дало основи розглядати гендерну культуру як специфічний добір культурних характеристик, заснованих на психологічних особливостях поведінки чоловіка та жінки, що закріплюють зв'язок між біологічною статтю й досягненнями (особистості) у соціальному житті, культивують соціальну поведінку щодо взаємовідносин обох статей. Процес і ефективність формування гендерної культури студентської молоді залежить від сукупності відповідних педагогічних умов. Аналіз проблем теорії та практики формування гендерної культури студентської молоді дозволив окреслити й розробити педагогічні умови формування гендерної культури студентської молоді у процесі вивчення психолого-педагогічних ди-

сциплін: 1) наповнення змісту навчальних дисциплін гендерною тематикою, спрямованою на формування у студентської молоді сучасних уявлень про взаємостосунки статей, в основу якої покладено вимір інтелектуальної, ціннісної та поведінкової сфер життєдіяльності представників обох статей; 2) використання інтерактивних технологій, що будуть засновані на вдосконаленні особистісно орієнтованого підходу до підвищення мотивації студентської молоді для формування їхньої власної гендерної культури; 3) організація викладачами психолого-педагогічних дисциплін позааудиторної роботи зі студентською молоддю, зорієнтованої на руйнування усталених та формування сучасних гендерних стереотипів.

Дискусія: на основі аналізу літературних джерел із означеної проблеми з'ясовано, що основним засобом реалізації ідеї гармонізації статей у системі освіти є гендерне виховання, що розглядається як цілеспрямований, систематичний, послідовний процес формування гендерної культури суб'єктів навчально-виховного процесу; доведено пріоритетність гендерного виховання порівняно із традиційним.

Виконане дослідження не охоплює всіх аспектів формування гендерної культури студентської молоді. Подальшими напрямками науково-педагогічного вивчення проблеми є: удосконалення змісту дисциплін через оновлення гендерного матеріалу та подальші розробки його методичного забезпечення; конструювання нових гендерно спрямованих форм і методів позааудиторної роботи зі студентами, широке використання засобів медіаосвіти тощо.

L. Levitska, Ph. D., Associate Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

FORMING GENDER CULTURE OF STUDENT YOUNG PEOPLE IN UKRAINE'S HIGHER EDUCATION STAFF

The aspects of formation of gender culture of students in the process of studying psychological and pedagogical disciplines are revealed. Gender education and upbringing were studied as a psychological and pedagogical problem. Generalized existing approaches to the interpretation of the key concept of the study, which gave grounds for interpreting its own definition of the phenomenon of "gender culture". The essence and peculiarities of the gender culture of modern student youth have been established.

The pedagogical conditions for the formation of the gender culture of student youth in the process of studying psychological and pedagogical disciplines are grounded: 1) the content of the content of educational disciplines is filled with a gender theme aimed at the formation of contemporary ideas about the relationship of the sexes among students; 2) the use of interactive technologies that will be based on improving the personality-oriented approach to increasing the motivation of student youth to form their own gender culture; 3) the organization of teachers of psychological and pedagogical disciplines of out-of-class work with student youth, aimed at the destruction of established and the formation of modern gender stereotypes.

Realization of pedagogical conditions of formation of gender culture of students in the process of studying of psychological and pedagogical disciplines allowed us: to acquaint students with information about gender problems in modern society; promote the assimilation of the conceptual and terminological apparatus of gender studies, the formation of knowledge about gender theories, awareness in the legal and regulatory framework, the formation of ideas about the characteristics of gender and gender identity of a person; to focus on building humane interpersonal relations and recognizing the ideas of gender equality in the public and private spheres of life; form behavior based on gender.

Keywords: gender, gender education and upbringing, gender culture, the formation of a gender culture, pedagogical conditions, student youth.

УДК 378

А. Марушкевич, д-р пед. наук, проф.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ВИРІШЕННІ ЖИТТЄВО ВАЖЛИВИХ ПРОБЛЕМ МОЛОДІ

Акцентується увага на важливості підтримки органів студентського самоврядування у закладах вищої освіти; указуються особливості досвіду сучасної молоді в організації своєї життєдіяльності та забезпеченні на законодавчому рівні широкого спектра прав і обов'язків; розкривається зміст тлумачень сучасними ученими поняття "студентське самоврядування"; виокремлюються його основні принципи та напрями забезпечення; доводиться, що органи студентського самоврядування є невід'ємним елементом управління сучасним закладом вищої освіти.

Ключові слова: молодь, студентське самоврядування, заклади вищої освіти, законодавчий рівень, принципи, напрями.

Постановка проблеми. Молодь України в умовах сьогодення набула досвіду самостійного забезпечення свого життя, додання поточних проблем без втручання представників старших поколінь, доведення до якісного завершення розпочатих справ, мобільного використання знань, застосування практичних умінь та навичок. Зважаючи на підходи до вирішення окремих питань власної

Список використаних джерел

1. Бутурлим Т. І. Гендерна теорія в таблицях і схемах: навч.-метод. посіб. / Т. І. Бутурлим. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2011. – 41 с.
2. Бутурлим Т. І. Застосування гендерного підходу в процесі вивчення української літератури: навч.-метод. посіб. / Т. І. Бутурлим. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2011. – 97 с.
3. Васильченко О. І. Формування гендерної культури студентів університету: методичні рекомендації / О. І. Васильченко. – Запоріжжя, 2013. – 76 с.
4. Горбач І. І. Гендерна освіта в Україні: реалії та перспективи розвитку / І. І. Горбач // 36. наук. пр. XIV Міжнар. наук.-практ. конф. "Молодь в умовах нової соціальної перспективи". – К., 2012. – Ч. І. – С. 359–365.
5. Енциклопедія освіти : енциклопедія / гол. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с. – С. 126–129.
6. Калько І. В. Гендерна освіта і виховання студентської молоді як психолого-педагогічна проблема / І. В. Калько // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2012. – № 4. – С. 26–31.

References

1. Buturlym T. I. Genus traba quod doctrina per insidias: Legem pone modum. guidances / T. I. Buturlym. – Nizhyn, 2011. – 41 s.
2. Buturlym T. I. Usus genus de fictus accedat studio Ucraina litterae: Legem pone modum. guidances / T. I. Buturlym. – Nizhyn, 2011. – 97 s.
3. Vasil'chenko O. I. Genus culturae Universitatum Studiorum alumnorum formatio, guidelines / O. I. Vasylychenko. – Zaporozhye, 2013. – 76 s.
4. Gorbach I. I. Genus Education in Ucraina: tam rerum prospectum progressionem / conference I. I. Horbach // Acta Internationalis Acta XII "Socialis novus perspective in iuventute". – Kyiv, 2012. – CH. I. – S. 359–365.
5. Entsyclopedia osvity [entsyklopediia] / V. H. Kremen'. – Kyiv: Yurinkom Inter, 2008. – 1040 s. – S. 126–129.
6. Gender I. V. Colligunt piaes mentes alumni in educatione et educationem in psychologiae et paedagogiae quaestio / IV Tracing Social // Cum enim de paedagogia: Theoria Practice. – View of: DZ altitudo "LNU", 2012. – № 4. – S. 26–31.

Надійшла до редколегії 03.07.18

життєдіяльності батьками, наставниками, іншими представниками різних сфер освіти, науки, мистецтва, виробництва тощо юнаки і дівчата акцентують увагу лише на їх найуспішніших позиціях, діях, учинках, шляхах досягнення високих показників діяльності, якості отриманих результатів. На сьогодні молоді люди в Україні "орієнтовані на локальну, спонтанну самоорганізацію у вирішенні